

Baked beans

FEBE COYSMAN & LENA MAJRI

Gebakken peren

Pieter T'Jonck
Gezien op 28 september 2023
Monty, Antwerpen

Film of theater maken lijkt verbazend goed op koken. Enkele ingrediënten zoals look, ajuin, selder, olie, peper en zout zijn de basis van talloze gerechten. Net zo kan de mix van verwrongen familierelaties, een gevoelloze, autoritaire vader en gefrustreerde kinderen eindeloos veel komedies of tragedies opleveren. Het resultaat heet dan bijvoorbeeld 'Fargo', de bejubelde film van de Coen Brothers, met Frances Mc Dormand als de hoogzwangere inspecteur Marge. Of je eindigt met een variant die 'Baked Beans' heet, de nieuwe voorstelling van Febe Coysman en Lena

Majri. Zelfde ingrediënten, maar de saus pakt niet. Je blijft zitten met gebakken peren. Of gebakken bonen? Toch is de voorstelling geen hopeloos geval.

29 SEPTEMBER 2023

Op het halfduistere podium is een vrouw met indrukwekkend lang blond haar druk bezig benzine uit te gieten rond een chalet. Ze is hoogzwanger, maar dat lijkt haar niet te deren. Een neurotisch nerveus vrouwtje met een truttig kapsel en dito brilletje kijkt toe. Hun wanten, sneeuwlaarzen en de dikke witte vacht op de podiumvloer laten er geen twijfel over bestaan: het is winter, ergens in het hoge noorden. In Fargo bijvoorbeeld.

Na wat grappen heb je door dat dit twee zussen zijn. De grote, Helga (Sara Ceulemans) verliet lang geleden het ouderlijk huis. De andere, Isabelle (Lena Majri), bleef onder de knoet van de vader. Een onmogelijke vent die geen oog had voor de acteerambities van zijn dochter, en haar evenmin een eigen leven gunde. Hij was alleen maar bezig met zijn bonenfabriek. Het huis is volgestouwd met bonenconserven. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan: als Isabelle niet mocht acteren, dan zou ze wel scènes schoppen waar ze maar kon.

Tot ze besluit haar vader om het leven te brengen. Daarvoor riep ze de hulp in van Helga, die bijklust als huurmoordenaar. Ze dienden de vader een zwaar slaapmiddel toe en willen dan zijn chalet in de fik steken. Maar dan slaat de twijfel – of heet dat wroeging of een opstoot van liefde, je komt het niet aan de weet - toe bij Isabelle. Of wil ze er een scène van maken? Je zou het denken als ze plots het publiek toespreekt alsof ze net een Oscar gewonnen had.

Dat dralen duurt tot een jongen, Dario (Alia Rifai) langskomt. Van dan af loopt alles fout, in hoofdzaak omdat Isabelle blauw van de schrik is dat hun snode opzet aan het licht zal komen. Dat leidt tot meerdere aanslagen op Dario, gewild en ongewild. Isabelle wil hem zelfs ombrengen (daar heeft ze dan plots geen gewetensbezwaren) maar daar verzet Helga zich tegen.

Vreemd genoeg neemt Dario dat allemaal min of meer voor lief, verloren als hij/zij is in allerlei sombere overpeinzingen over geluk en vrijheid. Het loopt helemaal fout als door alle gedraal de barensweeën van Helga beginnen. Net dan ontwaakt de vader uit zijn verdoving. Hij komt naar buiten en steekt een sigaar aan. Met het voorspelbare gevolg dat de chalet ontploft. Of toch bijna. Want net dan doven de lichten.

Als ik aan film dacht was het vooral omdat ik alle elementen uit ‘Fargo’ de revue zag passeren, maar dan helemaal verhaspeld.

Net als in ‘Once upon a time’, de hilarische voorstelling van Coysman die op TAZ 2023 stond, doet Coysman hier vaak alsof ze een film aan het schieten was. Ze toont met nadruk hoe een beetje rode inkt of een fles water al volstaan om gruwelijke wonden of barensweeën te suggereren. Ook enkele droomscènes verwijzen openlijk naar film. De muziek van Pink Floyd uit de periode van ‘Wish you were here’ en ‘Dark side of the moon’ speelt daar een grote rol. Dat leidt soms tot pure kitsch: de barensweeën van Helga worden begeleid door de extatische vocale solo van Clare Torry ‘The great gig in the sky’. Subtiel is het niet

echt.

Anders dan in ‘Once upon a time’ zien we hier echter vooral toneel. Slechts enkele scènes exploreren de spanning tussen wat je in een film en op een podium kan tonen. Je ziet het als Dario een vinger kwijtspeelt of als het water van Helga breekt. Het lijkt dan meer een gag dan een dramaturgische strategie. Dat was het wel in ‘Once upon a time’. Als ik aan film dacht was het vooral omdat ik alle elementen uit ‘Fargo’ de revue zag passeren, maar dan helemaal verhaspeld.

Als toneelvoorstelling heeft deze voorstelling echter een probleem. Je begrijpt de plot wel, maar je weet nooit waar de ironie begint of de ernst stopt, en evenmin wat de inzet van dit verhaal zou kunnen zijn. Het blijft een ruw verhaalschema, een fait divers -dochters vermoorden tirannieke vader. Ook de rol van Dario overstijgt zelden die van een aanleiding voor de ruzies tussen de zussen, ondanks haar gemijmer. De al te letterlijke enscenering van een chalet in een sneeuwlandschap helpt daarbij ook al niet.

Dat is jammer, want de voorstelling heeft potentieel, al was het maar omdat Lena Majri hier een volkomen geloofwaardig personage ontwikkelde dat totaal verschilt van dat in ‘Once upon a time’. Ze bewijst dat ze een geboren comédienne is, die een breed scala rollen aankan. Maar ergens in de loop van het proces vergaten Coysman en Majri blijkbaar dat je maar echt knalt als acteur als je kan leunen op een sterk idee. Hier kijk je met verbazing naar de gebeurtenissen, maar je krijgt er nooit connectie mee. Misschien moeten Coysman en Majri nog eens terug aan de schrijftafel gaan zitten om het drama en/of de komedie die ze voor ogen hadden voorbij het voetlicht te krijgen.